

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ
“ΕΡΗΜΙΤΗ”

"ERIMITIS"
area of outstanding natural beauty

Akoli - Kako Kefali

ΕΡΗΜΙΤΗΣ

Δεσπόζουσα θέση στην ακτογραμμή της περιοχής των Σινιών του Δήμου Κασσωπαίων, στη ΒΑ Κέρκυρα κατέχει το ξεχωριστής ομορφιάς και περιβαλλοντικής σημασίας οικοσύστημα του «Ερημίτη». Η πυκνή βλάστηση, οι πανέμορφες παραλίες και οι τρεις μικρές λίμνες του συνθέτουν ένα μοναδικό τοπίο, ένα από τα ελάχιστα εναπομείναντα παρθένα μέρη. Αποχρώσεις του πράσινου και του γαλάζιου, μυρωδιές βοτάνων και θάλασσας συνοδεύουν τον περιπατητή, αυτόν που δεν αρκείται στη συνθισμένη τουριστική όψη του νησιού αλλά ψάχνει για μια ουσιαστικότερη γνωριμία μαζί του.

ΕΡΙΜΙΤΙΣ

The eco-system of Erimiti is situated along the coastline of Sinies in the Municipality of Kassiopi which is found on the North-east coast of Corfu. This area is known for its beauty and environmental importance.

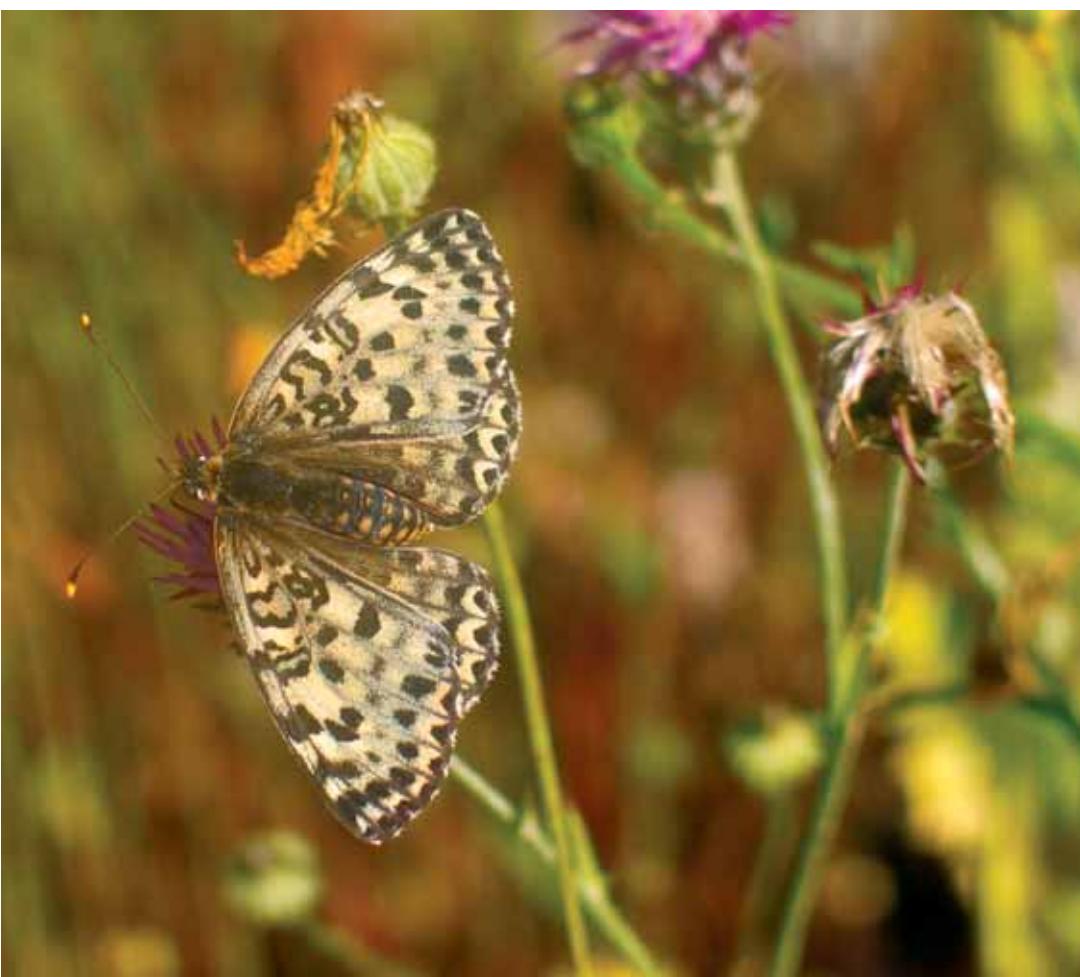
Its dense vegetation, crystal clear beaches and three lakes, merge as one not only to create a unique location but also one of the few unspoilt areas still remaining. Different hues of green and blue, smells of different herbs and the sea accompany the visitor who is looking for a more meaningful and different kind of visit to our island.

ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ “ΕΡΗΜΙΤΗΣ”
“ERIMITIS” area of outstanding natural beauty

HOW TO GET TO THE AREA, THE START OF THE PATH

Following the main road from Corfu to Kassiopi, 32 kilometres from Corfu town you turn right at Eleourgia going towards Avlaki/San Stephano and 3 kilometres later you arrive at San Stephano. You leave your car before the beach and come across a sign that is marked ‘the start of the path’. The paths and other routes marked out on the map, combine a pleasant walk with the encounter of the local history, the flora and fauna and the coastline lakes of Erimiti.

The paths marked out on the map are not the only trails located in the area. These particular paths were chosen for their easy access, they follow the main beaches as well as lakes and they offer the visitor the possibility of areas to relax and shade, panoramic views, and secluded, blue waters to indulge in.

ΠΩΣ ΦΤΑΝΕΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Ακολουθώντας τον Επαρχιακό δρόμο Κέρκυρα – Κασσιώπη μετά 32 χιλιόμετρα από τον πόλη της Κέρκυρας στρίβετε δεξιά στον «Ελαιουργία» στο δημοτικό δρόμο προς Αυλάκι και Αγιο Στέφανο και μετά 3 χιλιόμετρα φτάνετε στον Αγιο Στέφανο.

Αφίνετε το αυτοκίνητό σας πριν την παραλία και συναντάτε αμέσως την πινακίδα που σηματοδοτεί την έναρξη της πεζοπορίας.

Τα μονοπάτια και οι εναλλακτικές διαδρομές που περιγράφονται παρακάτω συνδυάζουν το ήπιο περπάτημα με τη γνωριμία της ιστορίας της περιοχής, τη χλωρίδα - πανίδα του Ερημίτη και των παράκτιων λιμνών του.

Οι διαδρομές που περιγράφονται και αποτυπώνονται στο χάρτη, δεν είναι οι μοναδικές που προσφέρει η περιοχή. Επιλέχθηκαν με κριτήριο την εύκολη πεζοπορία, ενώνουν τις περισσότερες παραλίες καθώς και τις τρεις λίμνες και, επιπλέον, προσφέρουν δυνατότητες χαλάρωσης σε πανοραμικά οπνεία, μέρη με σκιά και κολύμπι σε ήρεμα και καταγάλανα νερά.

Κάβο Μπάρα
Kavo Barbaro

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ - ΑΣΦΑΛΤΟΣ
ASPHALT MAIN ROAD

ΔΑΣΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ - ΧΩΜΑ
NON ASPHALT ROAD

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ
PUBLIC FOOT PATH

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
RECOMMENDED ROUTE

ΣΗΜΕΙΑ ΣΗΜΑΝΣΗΣ
PATH SIGN

Βραχλί^ς
Vrahli
Ψαρορύτα^ς
Psaromita

Τζουφάκια
Tzoufakia

Βουβαλομάντρια^ς
Vouvalomantria
Σαβουρά^ς
Savoura

Αυλάκι
Avlaki

Αριάς
Arias

Μοσκοφόλι^ς
Moscofili

προς Κασιοπή^ς
to Kassiopi

Λιμνί^ς
Limni

Τονιές^ς
Tonies

Κακό Κεφάλι^ς
Kako Kefali

Άκολη^ς
Akoli

Κάπος Μποζίκι^ς
Kapos Mposiki

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΕΙ Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ – ΠΕΡΙΠΑΤΗΣ

Αν επιλέξετε να ακολουθήσετε τη διαδρομή σε όλο το μήκος της (από τον Αγιο Στέφανο μέχρι το Αυλάκι) θα χρειαστείτε, χωρίς στάσεις με κανονικό βάδισμα περίπου 1 ½ ώρα και η απόσταση είναι 3,8 χιλιόμετρα.

Για την περιήγησή σας δεν χρειάζεται ειδικός εξοπλισμός αλλά, επειδή η περιοχή είναι ακατοίκητη, είναι απαραίτητο το νερό και, αν μείνετε περισ-

σύτερη ώρα, η πρόχειρη τροφή.

Φτάνοντας στο τέλος της παραλίας του Ευκαλύπτου στον Αγιο Στέφανο συναντάτε την αρχή του μονοπατιού. Μετά λίγα μέτρα διακρίνεται στα δεξιά ένα σύντομο κατέβασμα στη μικρή παραλία της «Γράβας» που βρίσκεται κρυμμένη στα βράχια της ακτής. Το δεύτερο κατέβασμα οδηγεί επίσης στα βράχια λίγο μετά τη μικρή παραλία.

Συνεχίζοντας τη διαδρομή απολαμβάνετε τη θέα προς το λιμάνι και τον οικισμό του Αγίου Στεφάνου αλλά και προς το Νότιο τμήμα του νησιού.

THE HIKE AND WHAT THE VISITOR CAN SEE

If you choose to follow the whole route marked out, (from San Stephano till Avlaki) you will need, without stopping at a normal pace about one and half hours since the distance is 3.8 kms.

For the walk you don't need special equipment but since the area is uninhabited, water is essential and if you plan to stay longer a snack is a

good idea.

On reaching the end of the beach Efkalyptos at San Stephano, you come across the beginning of the path.

After a few metres you will see on your right a short downhill path leading to the small beach of 'Gravas' which is hidden amongst the rocks of the coastline.

Continuing the path you will enjoy the view across the small bay and hamlet of San Stephano and also the South part of the island.

Grava

Ksilokeratia

Η περιοχή ονομάζεται «Ξυλοκερατιά» ενώ η παλιά της ονομασία ήταν «Πούντα Αλαφρηγωνιά» (Punta Alafrigognia).

Ολόκληρη η περιοχή λειτουργούσε σαν λατομείο, είναι σκαμμένη και υπάρχουν παντού σωροί από μικρές πέτρες. Το υλικό μεταφέρθηκε με τη βοήθεια του Μαϊστρου (ΒΔ άνεμος) στην πόλη της Κέρκυρας για να κτιστούν τα μεσαιωνικά φρούρια που διακρίνονται αν κοιτάξουμε προς τα Νότια.

Το μονοπάτι μας οδηγεί σε μια διασταύρωση – παράκαμψη και αν ακολουθήσουμε την διαδρομή προς τα δεξιά θα το συναντήσουμε ξανά στο πίσω μέρος του λόφου. Η «Ξυλοκερατιά» είναι το πιο κοντινό σημείο των Κερκυραϊκών ακτών με την Αλβανία. Απέναντι στην Αλβανία πίσω από το μικρό βουνό που φαίνεται να απλώνεται μπροστά στις ακτές της βρίσκεται η λιμνοθάλασσα του «Βουθρωτού» με μεγάλη ιστορική σημασία από τα χρόνια της αρχαίας Ελλάδας αλλά και σημαντική οικολογική σημασία. Το κυκλικό άσπρο κτίσμα που διακρίνεται στην κορυφή του λόφου Ξυλοκερατιάς λειτουργεί τα νεότερα χρόνια σαν ανεμόμυλος.

The area is called ‘Ksilokeratia’ although its ancient name was (Punta Alafrigognia).

The whole area was used as a quarry, it has been dug up and there are piles of rocks everywhere. The stones were relocated with the help of the North-west wind (Mistral) to Corfu town to build the fortress we can distinguish when we look towards the south.

The path leads us towards a crossroad, if we follow the route towards the right we come out to the back part of the hill. The area Ksilokeratia is the closest point of the Corfu coastline with Albania. Looking across at Albania, behind the small mountain you can distinguish a small lagoon, ‘Vouthrotou’ which has great historical and ecological significance since ancient times.

The cylindrical building which is located on the top of the hill ‘Ksilokeratia’ was first used as a windmill. Today ‘Milos’ as it is called by the locals, is a naval base and access to it is not allowed.

Σε χειρόγραφο του έτους 1773 το συναντάμε με το όνομα «Καστελάκι της Γουάρδιας», δηλαδή ο πύργος της φρουράς που προφανώς έλεγχε το στενό αυτό της Κέρκυρας.

Σήμερα ο «Μύλος», όπως ονομάζεται από τους ντόπιους, είναι Ναυτικό φυλάκιο και η πρόσβαση σε αυτόν δεν είναι δυνατή.

Ο διπλανός λόφος κρύβει στα δέντρα της κορυφής του μερικά από τα πιο παλιά κτίσματα της περιοχής. Το όνομά του, Αρταβάνης, το οφείλει σε Κερκυραϊκή οικογένεια ευγενών που αναφέρονται από τον 14ο αι. σαν επόπτες του στενού.

Το μονοπάτι μας κατηφορίζει στην επόμενη μικρή παραλία του «Ασπάλαθρα» που ονομάστηκε από τον ομώνυμο θάμνο που φύεται στην περιοχή με τα χαρακτηριστικά κίτρινα άνθη. Στη συνέχεια η διασταύρωση δεξιά οδηγεί σε δύο μικρές παραλίες με βότσαλο που είναι γνωστές ως «Πλάκες Αγγελή».

Συνεχίζοντας συναντάμε την επόμενη παραλία, την «Κορφοβονιά» που ονομάστηκε έτσι γιατί είναι καλά προστατευμένη από όλους τους ανέμους. Κοντά στην παραλία, κρυμμένα στην πυκνή βλάστηση βρίσκονται παλιά πηγάδια, σημάδι ότι η περιοχή καλλιεργούταν.

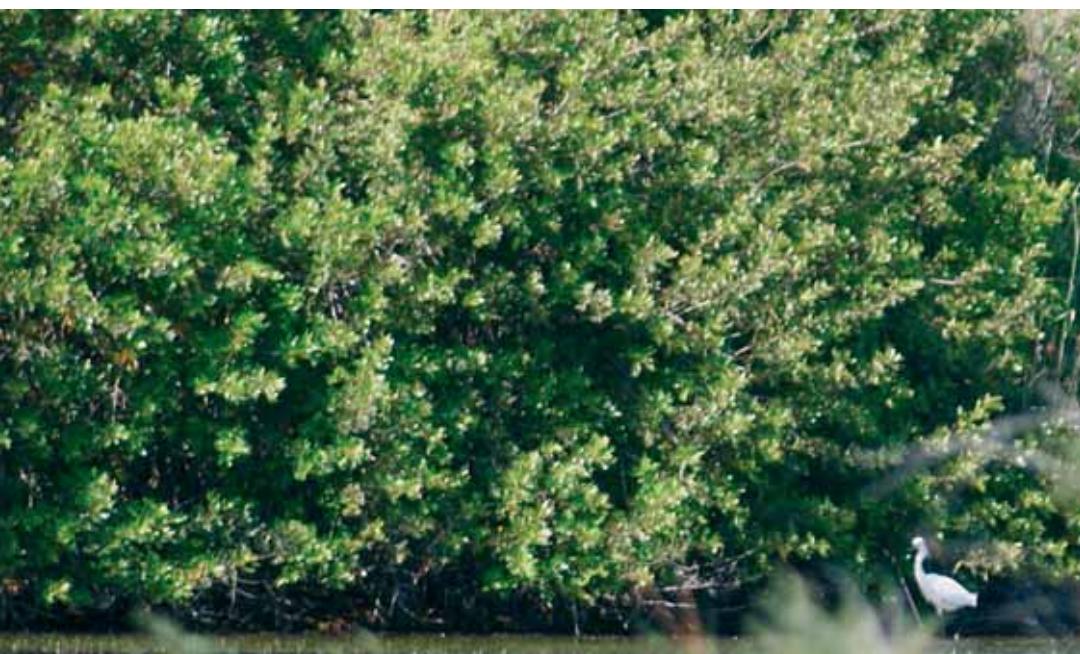
The hill nearby has some very old buildings hidden amongst its trees. The name ‘Artavanis’,

comes from an old noble Corfiot family from the 14th century who watched over the channel.

The path then goes downhill to the next beach called ‘Aspalathra’ named after the famous flower bush in the area which has the characteristic yellow flower. Continuing the path to the right leads to 2 small beaches with small pebbles and they are known as ‘Plakes Aggeli’.

Further along we come across the next beach ‘Korfovonia’ which is sheltered from the harsh winds of the area. Near the beach, hidden in the dense vegetation you can find old wells, a sign that the land was cultivated.

Towards the end of the path there is a marked path leading to the road of San Stephano-Eleourgia, just a little before the road to ‘Milos’.

Vromolimni

Προς το τέλος της παραλίας υπάρχει σηματοδοτημένο δημοτικό μονοπάτι, ανηφορικό, που οδηγεί στον δημοτικό δρόμο Αγ. Στεφάνου – Ελαιουργίας, λίγο πριν την διασταύρωση με το δρόμο του Μύλου.

Το μικρό πέτρινο κυκλικό κτίσμα που διακρίνεται στη θάλασσα σηματοδοτεί τον ύφαλο «Σέρπα» και υπήρξε η πρώτη βάση του φάρου της.

Η επόμενη παραλία που συναντάμε ονομάζεται «Καμινάκια» και το επόμενο κατέβασμα του μονοπατιού μας οδηγεί στην παραλία της πρώτης λίμνης που συναντάμε, τη «Βρωμόλιμνη». (Σχετικά με την περιβαλλοντική της σημασία αναφέρονται παρακάτω στον οδηγό που κρατάτε).

Το μονοπάτι συνεχίζεται από το τέλος της παραλίας και μετά από ένα σύντομο ανέβασμα συναντάμε διασταύρωσην. Αν επιλέξετε να ανηφορήσετε φτάνετε στο δημοτικό δρόμο Αγ. Στέφανος – Αυλάκι, αν συνεχίσετε δεξιά θα συναντήσετε το δασικό δρόμο που οδηγεί προς το Αυλάκι. Το ύψωμα ονομάζεται «Βορβοί» και η νεότερη ονομασία του «Κανόνια» προήλθε από τις γερμανικές εγκαταστάσεις πολυβόλων στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αφού αυτό το ύψωμα προσφέρει πανοραμική θέα στο θαλάσσιο στενό.

Αν στην πρώτη διασταύρωση μετά την «Βρωμόλιμνη» στρίψετε δεξιά, μετά από ένα σύντομο κατέβασμα, μέσα από ένα δάσος από κουμαριές και άλλα

The small circular stone jutting out of the sea which you can see, marks the reef 'Serpa' and it was first used as a base for the lighthouse.

The next beach we see is called 'Kaminakia' and the path leads down to the first lake which is called 'Vromolimni'.

The path continues at the end of the beach and after a small climb we come to a small diversion, if you keep climbing you come to the road San Stephano – Avlaki, if you fork off to the right you will come to the small forest which goes to Avlaki. This point was called 'Vorvi'

but its new name is 'Kanonia'(meaning canons) from when the Germans set up machine guns during WW2, as it is quite obvious from this point you have a panoramic view of the sea.

If you choose to turn right at 'Vromolimni' after a short downhill walk, through the forest of wild trees you will come across the well-known beach of 'Akoli' and lake with the same name.

The lake was joined by a small inlet with the sea, thus allowing the flow of fish so it was used as a fish farm.

Akoli

άγρια δέντρα, συναντάτε την περίφημη παραλία της «Ακολης» και την ομώνυμη λίμνη. Η ονομασία της οφείλεται στο βάθος της (χωρίς πάτο).

Η λίμνη ενωνόταν με τη θάλασσα με μια «μπούκα», ένα μικρό ανοικτό κανάλι από την εποχή της Ενετικής κατοχής, σημάδια του οποίου φαίνονται μέχρι σήμερα. Αυτή η μπούκα επέτρεψε την μετακίνηση των ψαριών όταν λειτουργούσε σαν «βιβάρι» (δηλ. ιχθυοτροφείο).

Στο τέλος της παραλίας ακολουθώντας το μικρό ανηφορικό μονοπάτι συναντάτε τον δασικό δρόμο ο οποίος έχει χαραχτεί πάνω στα παλιά μονοπάτια της περιοχής. Το ύψωμα αυτό ονομάζεται «Κακό Κεφάλι» γιατί στην άκρη του συναντάμε απότομο βραχώδη γκρεμό και επιπλέον τα βράχια της περιοχής είναι επικίνδυνα για την ναυσιπλοΐα.

Η πρώτη διασταύρωση που συναντάμε εδώ μας οδηγεί αριστερά στα «Κανόνια», στη «Βρωμόλιμνη» και στον δημοτικό δρόμο και δεξιά προς την παραλία Αυλάκι και τον δημοτικό δρόμο.

Αν επιλέξετε την πορεία προς το Αυλάκι, η επόμενη διασταύρωση σας οδηγεί αριστερά στον δημοτικό δρόμο που θα τον συναντήσετε στον ελαιώνα στην περιοχή «Τονιές» ενώ δεξιά λίγο πιο κάτω θα συναντήσετε το μονοπάτι του «Αριά». Πρόκειται για ένα σύντομο κατηφορικό μονοπάτι που οδηγεί στην ομώνυμη παραλία.

At the end of the beach you follow a small uphill path and you are in the forest where a new path has been marked out over the old one, this hill is called 'Kako Kefali' (meaning bad) because we can see rocky cliffs and also the rocks in this area make the passing of boats extremely difficult.

The first crossing we come across leads us to 'Kanonia' to 'Vromolimni' and to the municipal road and right towards the beach Avlaki.

If you choose to head off towards Avlaki the next crossing leads you left to the main road where you will see an olive grove called 'Tonies', while right a little further down you will see the path 'Aria'. From here there is a short downhill path which leads to the beach Aria. This beach like all the others has clear water and shady spots for a short rest.

On the left of the beach was a wide path along the coast which joined the headlands, 'Moscofili' or 'Kavos Aria', 'Psaromita' or (Bergantini) where you can find the third lighthouse of the area 'Horafi tou Diavolou' (the

Light House

Kapareli

Η παραλία του «Αριά», όπως και οι προηγούμενες, συνδυάζουν τα καθαρά νερά με τα σκιερά μέρη και προσφέρονται για σπιγμές ξεκούρασης.

Από την αριστερή πλευρά της παραλίας ξεκινούσε πλατύ παραλιακό μονοπάτι που ένωνε τους κάβους «Μοσκοφίλι» (Moscofili) ή «Κάβος Αριά», την «Ψαρομύτα» ή «Μπεργαντίνι» (Bergantini) όπου βρίσκεται ο τρίτος φάρος της περιοχής, το «Χωράφι του Διαόλου» (άδεντρη ακτή) και το «Κάβο Μπάρμπαρο».

Το παραλιακό αυτό μονοπάτι διευκόλυνε τις έφιππες περιπολίες ένοπλου σώματος που επιπρούσε το στενό. Ισως για την εξασφάλιση καλύτερης ορατότητας σε ολόκληρη την περιοχή δεν φυτεύτηκαν ελιές. Σήμερα το μονοπάτι έχει χαθεί μέσα στην πλούσια βλάστηση γι' αυτό και η πρόσβαση στις παραλίες «Τζουφάκια» και «Βραχλί» δεν είναι προς το παρόν δυνατή αλλά γίνεται ήδη προσπάθεια επαναφοράς του στην αρχική κατάσταση.

Η βραχονησίδα που διακρίνεται απέναντι είναι το «Καπαρέλι» (Τινιόζ ή Περιστερές). Ο κυλινδρικός φάρος έχει ύψος 9 μέτρα και δίπλα του βρίσκεται η - γκρεμισμένη πλέον - οικία του φαροφύλακα.

---

devil's field) and 'Kavo Barbaro'. This path was used by the cavalry, who patrolled the coastline. Today this path no longer exists it is buried in dense vegetation so access to the beaches 'Tzoufakia' and 'Vrahli' is not possible.

The small rocky island you can see is 'Kapareli'. The lighthouse is 9ms tall and next to it is an old dilapidated house which was once used by the light keeper. It was built in 1823, and worked for the first time in 1828 with olive oil. Today it works as an automatic beacon. On this rocky island, today you will see that it is shelter for a vast species of sea birds. From Aria you turn back along the same path and continuing towards the right you will come to the last beach before Avlaki, 'Vouvalomantria'. Vouvalo means buffalo, hence the name, since this area was used to pen buffaloes.

On the left side of the beach (as we look towards the sea) there is a small path which leads to a small forest with tall trees, 'Savoura'

**ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ “ΕΡΗΜΙΤΗΣ”
“ERIMITIS” area of outstanding natural beauty**

Κατασκευάστηκε το 1823, είναι ο δεύτερος χρονικά φάρος του Ιονίου (μετά τον φάρο του φρουρίου της Κέρκυρας) και λειτούργησε για πρώτη φορά το 1828 με ελαιόλαδο. Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο όπου παρέμεινε σβιπστός, επαναλειτούργησε σαν αυτόματος πυρσός ασετυλίνης και σήμερα λειτουργεί σαν αυτόματος πλιακός.

Στο νησάκι σήμερα βρίσκουν καταφύγιο πολλά είδη πουλιών (αγριοπερίστερα, γλάροι, θαλασσοπούλια κ.α.) όπου κτίζουν τις φωλιές τους.

Από τον Αριά ξαναγυρνάτε στο δασικό δρόμο από το ίδιο μονοπάτι και συνεχίζοντας δεξιά συναντάτε την τελευταία παραλία πριν το Αυλάκι, τα «Βουβαλομάντρια». Ονομάστηκε έτσι γιατί παλιά γινόταν εκεί το μάντρισμα των βουβαλιών, ενός μικρόσωμου είδους που θεωρείται ότι υπήρχε στην περιοχή.

Στο αριστερό άκρο της παραλίας (όπως κοιτάμε την θάλασσα) υπάρχει μονοπάτι που οδηγεί (μέσα από ένα δασάκι με ψηλά δέντρα) στη «Σαβούρα» δηλαδή στην όχθη της τρίτης λίμνης που βρίσκεται στην παραλία «Αυλάκι».

Το κατάφυτο ύψωμα στα δεξιά της λίμνης είναι το «Κάλαντρο» και πίσω από αυτό στην περιοχή «Κάμπος Μποζίκη», ο Ερημίτης συνορεύει με τη «Γη των στρατιωτών» δηλαδή τα χωράφια που είχαν παραχωρηθεί σ' αυτό το ένοπλο έφιππο σώμα που επιπρούσε το στενό και έμεναν εκεί με τις οικογένειές τους.

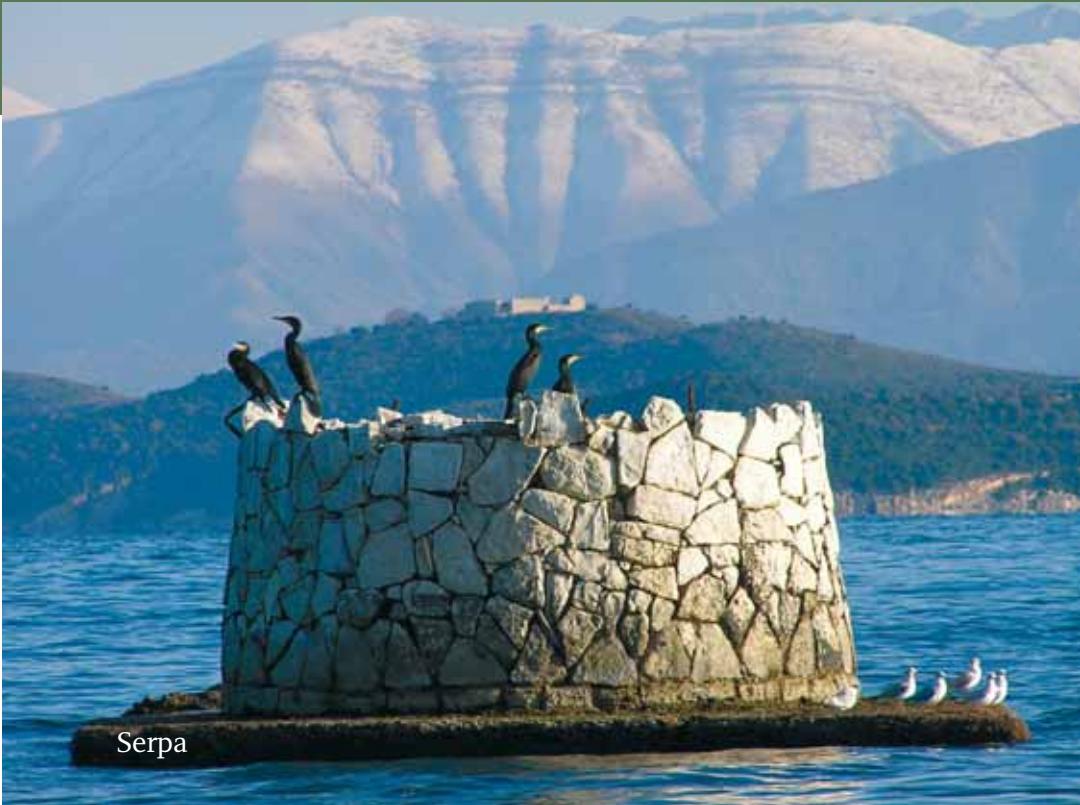
Ακολουθώντας την ακτογραμμή συναντάτε τον ασφάλτινο δημοτικό δρόμο και αν τον ακολουθήσετε κατά μήκος της παραλίας θα συναντήσετε σε 1,5 χιλιόμετρα τον επαρχιακό δρόμο Κέρκυρας – Κασσιώπης, ενώ αν πάτε προς τα αριστερά θα συναντήσετε τον δημοτικό δρόμο Ελαιουργίας – Αγ. Στεφάνου. Ανηφορίζοντας θα συναντήσετε στην περιοχή «Αρταβάνη» διασταύρωση δημοτικών δρόμων. Ακριβώς απέναντι υπάρχει μονοπάτι που οδηγεί στον Αγιο Στέφανο όπου είναι και η αρχή της διαδρομής σας.(Η απόσταση Αυλάκι – Αγιος Στέφανος μέσω του μονοπατιού είναι 1,7 χιλιόμετρα). Δεξιά θα οδηγηθείτε στην Ελαιουργία και στον επαρχιακό δρόμο προς Κέρκυρα.

On the hilltop on the right of the lake is ‘Kalandra’ and behind this area is ‘Kambos Boziki’ where Erimitis borders ‘The land of Soldiers’ since this land was given to the cavalry and they stayed there with their families.

Following the coastline you will see a tarmac road and if you follow it along the beach, after 1.5kms you come to the main road Corfu – Kassiopi. But if you go left you will see the road Eleourgia-San Stephano. Going uphill you will see the area ‘Artavani’, where there is a path which leads to San Stephano and this takes you back to the start of your journey. This distance (Avlaki-San Stephano) via this path is 1.7kms. to the right you go to Eleourgia and then on to the main road for Kerkyra. (Corfu).

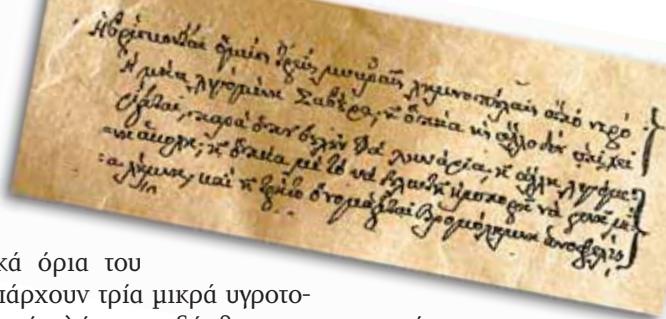
Serpa

Kako Kefali

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ

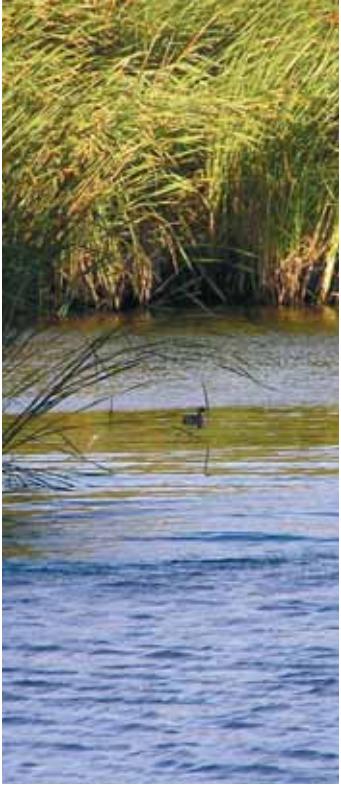
Στην ΒΑ πλευρά της Κέρκυρας, στα διοικητικά όρια του Δήμου Κασσωπαίων, υπάρχουν τρία μικρά υγροτοπικά οικοσυστήματα τα οποία, λόγω του δύσβατου της περιοχής και της δύσκολης πρόσβασης, έχουν επηρεαστεί ελάχιστα από την ανθρώπινη δραστηριότητα και διατηρούν στο ακέραιο την φυσική τους ομορφιά. Πρόκειται για την «Άκολη» την «Βρωμολίμνη» και το «Αυλάκι» που βρίσκονται στο Δ.Δ. Σινιών. Με μέση έκταση 15-20 περίπου στρεμμάτων έκαστος, οι σχηματισμοί αυτοί βρίσκονται μεταξύ της παράκτιας θαλάσσιας ζώνης και του ημι-ορεινού όγκου του Ερημίτη. Ιδιαίτερα η Βρωμολίμνη και η Άκολη περικλείονται αμφιθεατρικά από τον Ερημίτη που καταλήγει στην θάλασσα.

ECOSYSTEMS IN THE MUNICIPALITY OF KASSIOPI

On the North-East side of Corfu there are three small ecosystems which have not yet been destroyed by man and they still have their unspoilt beauty because access to these areas is difficult. These areas are 'Akoli', 'Vromolimni' and 'Avlaki'. All this is situated in the area called Erimiti. These ecosystems, together with the lagoon Antinioi, which is found a few kms north, as well as the lagoon Vouthrotou, across in Albania make it an ideal spot for the migration of birds. Each year a vast number of birds come here to migrate, for food and to rest. So this means that the area also has predators such as hawks which come down from the close mountainous regions.

It must be mentioned that in the prefecture of Corfu about 220 different types of species have been recorded, sea birds being the majority. These

Savoura

Τα υγροτοπικά οικοσυστήματα του Δήμου Κασσωπαίων, μαζί με την λιμνοθάλασσα Αντινιώτη που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα βορειότερα, στον Δήμο Θιναλίων, καθώς και την μεγάλη λιμνοθάλασσα του Βουθρωτού που βρίσκεται στις απέναντι Αλβανικές ακτές σχηματίζουν ένα ενιαίο σύνολο αρκετά σπουδαίο για την μεταναστευτική πανίδα, ιδιαίτερα την ορνιθοπανίδα. Κάθε χρόνο πλήθος πουλιών χρησιμοποιούν αυτούς τους υγροτόπους για τις μεταναστευτικές τους ανάγκες (τροφή, ξεκούραση, διαμονή κ.α.) γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα την προσέλκυση αρκετών αρπακτικών ειδών (π.χ. γεράκια) από τις κοντινές ορεινές περιοχές.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι στον νομό Κερκύρας έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα περίπου 220 διαφορετικά είδη πτηνών, ενδημικών και μεταναστευτικών, με τα νεροπούλια να καταλαμβάνουν ένα σημαντικό ποσοστό αυτής της παρουσίας.

Οι υγρότοποι του δήμου Κασσωπαίων καθώς και η λιμνοθάλασσα Αντινιώτη του δήμου Θιναλίων χαρακτηρίζονται από την μόνιμη παρουσία του θηλαστικού Βίδρα (Lutra lutra).

lakes as well as the lagoon of Antinioi are well-known for the permanent presence of the mammal Vithra or else Lutra Lutra.

This animal has adapted extremely well in these particular waters. It is about 60-100cms (without) its tail which can reach up to 50cms. It feeds on fish and other sea life creatures.

Its continuous presence in the area is a clear indication of clear waters, sufficient food and lack of human intervention.

Το ζώο αυτό που έχει προσαρμοστεί τέλεια στην υδρόβια ζωή, έχει μήκος 65 - 100 εκατοστά (δίχως να υπολογιστεί η ουρά του που μπορεί να φτάσει το μήκος των 50 εκατοστών) και τρέφεται με ψάρια και άλλους υδρόβιους οργανισμούς.

Η συνεχής παρουσία του στην περιοχή αποτελεί βιολογικό δείκτη καθαρών νερών, επάρκεια τροφής και έλλειψη ανθρώπινης παρουσίας και ενόχλησης.

ΔΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ

Και τα τρία υγροτοπικά οικοσυστήματα περικλείονται από τυπικά μεσογειακά είδη των παραθαλάσσιων περιοχών (με κυρίαρχα τα αείφυλλα σκληρόφυλλα). Τα είδη αυτά δίνουν στο τοπίο μία συνεχή εναλλαγή εικόνας, προσφέροντας πλούσιο υλικό χρωμάτων, ποικιλιών και ομορφιάς και δένουν αρμονικά το γαλάζιο χρώμα της θάλασσας με τις ατέλειωτες αποχρώσεις του φυσικού πράσινου.

Τα κυριότερα δενδρώδη και θαμνώδη δασικά είδη των περιοχών των λιμνών του Δήμου Κασσωπαίων είναι: Πουρνάρι, Δάφνη, Σχοίνος, Μυρτιά, Σπάρτο, Θαμνοκυπάρισσο, Αγριοαχλαδιά, Φιλίκι, Κότινος, Σουμάκι, Αγριοκουμαριά, Ρείκι, Αρκουδόβατος, Ρούβος, Αγράμπελη, Αγριελιά.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι πολλά είδη της μεσογειακής κλωρίδας που υπάρχουν στην παράκτια περιοχή του Ερημίτη κουβαλούν επάνω τους, εκτός από την ομορφιά και το άρωμά τους, όλη τη μαγεία και την ιστορία της αρχαίας Ελλάδας. Σαν παράδειγμα αναφέρεται η Δάφνη, που είναι το ιερό φυτό του Απόλλωνα.

ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ

Εκτός από την δενδρώδη και θαμνώδη βλάστηση, οι υγρότοποι του Δήμου Κασσωπαίων φιλοξενούν στις όχθες τους πληθώρα αγριολούλουδων τα οποία ανθιφορούν κατά τη διάρκεια όλου του έτους, προσθέτοντας πολύχρωμες νότες στις ατέλειωτες πινελιές του πράσινου.

Εξέχουσα θέση στον κατάλογο των Κερκυραϊκών αγριολούλουδων κατέχουν οι αυτοφυείς ορχιδέες. Μέχρι σήμερα, έχουν καταγραφεί περίπου 36 διαφορετικά είδη και υποείδη

Μανιτάρια Ευμήκπτες (EUMYCOTA)

Ανάμεσα στην πυκνή μεσογειακή βλάστηση φύονται αρκετοί μύκπτες. Οι περισσότεροι έχουν σχήμα ομπρέλας. Ορισμένα μανιτάρια είναι εδώδιμα και εκλεκτά στη γεύση.

FOREST SPECIES

All three lakes are surrounded by plants which are unique to this area. These plants/bushes give the visitor a picturesque view, a view full of colour, beauty all intertwined with the harmonious blue of the sea and the endless shades of natural green.

The three lakes are full of trees and small bushes and all these flowers not only have a certain beauty about them but they also combine myth and stories of ancient Greece. For example, ‘Daphne’ which is a flower common in this area, is the sacred flower of the god ‘Apollo’. Wild flowers.

Apart from the trees and bushes in the area, you can also see and find a variety of wild flowers which blossom throughout the year, adding the final touches of the ever-ending green of the area. Orchids are also quite common to the area, about 36 different types have been sighted.

EUMYCOTA - MUSHROOMS

Among the dense vegetation the visitor can see mushrooms sprouting about. They are umbrella shaped, some are edible and quite delicious.

De SeReTe

*Secolo
delle
Scienze*

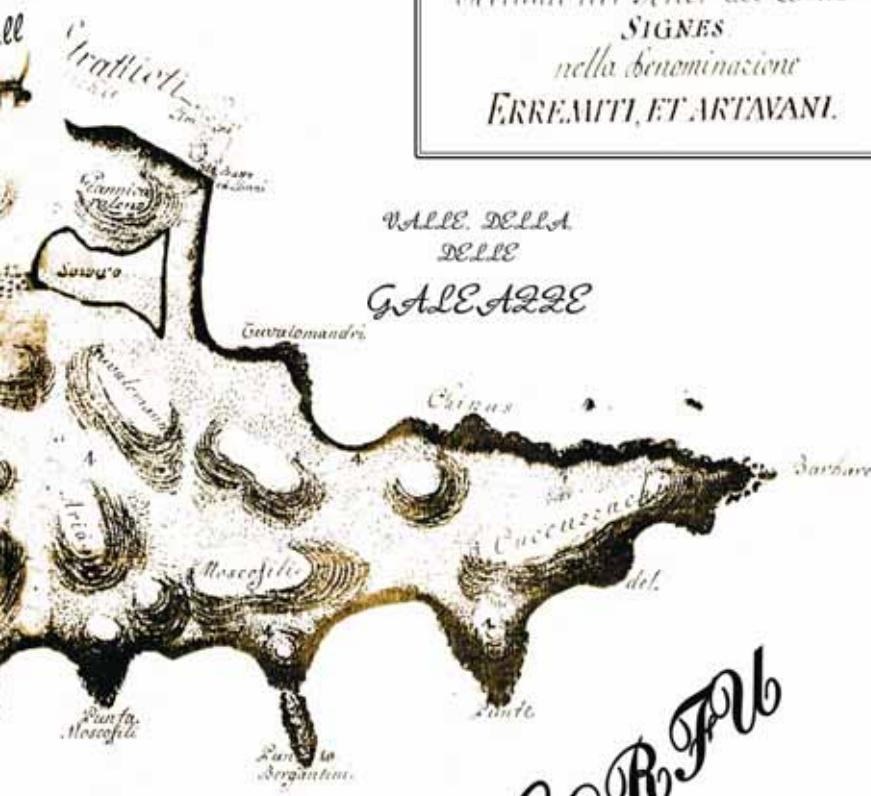
DeL

Ca.

DISSENGO ICONOGRAFFICO
D'UNA PORZIONE DE BENI
DELLA BARONIA DEGLI
NNHH ERIZZO.
Situanti nel Tener del Casal de
SIGNES
nella denominazione
ERREMITI ET ARTAVANI.

VALLE DELLA
DELLE

GALÉAZZE

NAD by CORP

Ente Autonomo Speciale

Scalda di Patti Veneti M° 1000

Δόξα Τοῦ Δημήτρου

Ἄρχεν Τῆς Διαγραφῆς Τῆς ἐμπαρούματος τῶν οὐρανοτάτων
Κυρίων ἀθελεῖσιν ἔργων

Copy B: November: 1773: 3 N.

Θεοῖς αὐτοῖς παρέβα τοῖς δημάσιοις τοῖς φαντασίοις δικαστοῖς τοῖς τοπικοῖς τοῖς λόγοις
γραμμένος τοῦ μάρτυρος Δημήτρου τοῦ Λεύκιον τοῦ γράμμα Α: οὐαὶ Ελασσονίων
κύριον γράμματος τοῦ διοικητοῦ Γερμανίας πάντα σημεῖα τῶν χρασθέντων βρυγμάτων τοῦ Μ. Σ.
τοῦ εἰδούς κοράκερον εἰς τοὺς γραμμάτους τοῖς ποδικαῖς τοῖς σημείοις τοῖς σημειώσασθαι
τοῦ τοπικοῦ παράγοντος τοῦ γράμματος τοῦ Γραμματούρου Β: Θεοῖς εἴς τοὺς ποδικαῖς
πάρεστι τοῖς ποδικαῖς τοῖς πάρεστι ποδικαῖς σημείοις τοῦ γράμματος τοῦ διοικητοῦ Γερμανίας
τοῦ διοικητοῦ ποδικαῖς τοῖς ποδικαῖς τοῖς δικτύοις παραγόντος τοῦ πατρὸς Παύλου Πατρὸς
τοῦ Κοζάνης τοῦ Θεοῦ τοῦ Γερμανίας τοῦ πάτρος, μηδὲ τοῦ πατρὸς λαζαρόπουτον καρπού
μεριάδας Σ: Ηδεῖ αὐτῷ δικασθεῖν γράμματος ἐπενομαζόμενον απεσφρωτό γένος; αὐτὸς δέ αὐτὸν μετονομάσας
τοῦ γράμματος τοῦ διοικητοῦ Γερμανίας τοῦ εἰδούς κοράκερον τοῦ ὄρχεων αὐτὸς δικασθεῖσας
αργείως, μηδὲ τοῖς ποδικοῖς τοῖς πατέροις τοῖς σημείοις τοῖς σημειώσασθαι Σαυτόν
εἰπεν εἰς δικασθεῖσας τοῦ Γερμανίας γράμματος δημάσιος Κοσμάπολης, αὐτὸς τοῦ
αὐτοῦ Γερμανίας, αρχιεγείται τοῦ γράμματος τοῦ διοικητοῦ πατέρος τοῦ εἰδούς ποδικοῦ
μηδὲ τοῖς ποδικοῖς τοῖς πατέροις τοῖς σημείοις τοῖς σημειώσασθαι θέλει οὐαὶ τοῖς πατέροις, πάντας
τοῖς ποδικοῖς τοῖς πατέροις τοῖς σημείοις τοῖς σημειώσασθαι θέλει οὐαὶ τοῖς πατέροις, πάντας
τοῖς ποδικοῖς τοῖς πατέροις τοῖς σημείοις τοῖς σημειώσασθαι θέλει οὐαὶ τοῖς πατέροις, πάντας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Ο Ερημίτης, όπως και η ευρύτερη περιοχή του σημερινού Δήμου Κασσωπαίων, παρουσιάζει ιστορικό ενδιαφέρον καθώς από τα αρχαία χρόνια η θέση του είχε στρατηγική σημασία λόγω του ελέγχου των θαλάσσιων στενών προς τις Δαλματικές ακτές. Εξάλλου στις πειρατικές ακτές που βρίσκονται απέναντι (στη σημερινή Αλβανία) είχαν ακμάσει σημαντικά κέντρα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού (αρχαίο Βουθρωτό, Ογχοσμός, Κασιώπη της Χαονίας).

Τόπος πλούσιος και σε θρύλους που πλέκονται με αληθινές ιστορίες από τις οποίες είναι γεμάτη η λαογραφία μας και γοπεύουν τις σημερινές γενιές. Ιδιαίτερα η ύπαρξη των λιμνών σε μια ερημική και κατάφυτη περιοχή και τα διάσπαρτα πηγάδια δημιουργούσαν ιστορίες για «εξωτικές» παρουσίες, όπως ο χορός των νεραϊδών γύρω από τα πηγάδια στις «Τονιές».

THE HISTORY AND LEGENDS OF THE AREA

Erimiti has great historical significance because if its strategic position, it allowed people to oversee the coastlines. An area rich in legends and true events, make Erimiti a place full of folklore which attracts today's generations. In particular, the lakes which are situated in isolated and sheltered areas create stories about fairies.

Erimiti has its own legend which has been passed down by word of mouth. There was a wealthy landlord with his wife and daughter who lived on the hill of Artavani. The beautiful girl helped her parents with the chores and one day she had to take their cow to an area full of wells so as to get some water. This happened 150 years ago at a time as legend has it, that pirates would come onto the shores and raid whatever they found.

πόμπεα τράπα· οὐ κέλεον τὸν πάντων προστίναις τούτοις μέρος της κλασίας,
καλὰ μὲν θεοῖς προσονταν· τράπα· πάχος τε τοῦ διαλόγου νόον παυπίνει.
εὐταχούσι τὸ χωράφιον ἐπίγειον ταῦτα ὑγρούλεων ἔργον, καὶ τούτη
μεριδήν παραγνάτως οἱ οὐρανοὶ οἰκεῖες αἰγίδες καὶ κλεψύδραι·
οἵαν τράπαντα ἔστι πλαγὴν προσόψην οὐτό τοῦ πέτραν τοῦ φύσης περίπολον τοῦ
τοῦ Κασσιώπης, ἀπό τῆς δολού πρότις πλαγὴν ποταμὸν τάνατον τοῦ πλεύσαντος
τοῦ πάτερος τοῦ ποντοφρεγοῦς τῆς Φέρας πάντα, ὑπό την ποταμὸν τοῦ πάτερος
ταῖς θεατραῖς τῆς γενεονομίας, καὶ πανούργοντος πάντα τοῦ ποταμοῦ τοῦ πάτερος
πλεύσαντος τοῦ ποντοφρεγοῦς τῆς Φέρας πάντα, καὶ πέρισσον τοῦ πάτερος
καὶ τῶν τριῶν πατρῶν; καὶ πανούργοντος πέρι τοῦ πάτερος τοῦ πάτερος
τοῖς πάτερος διάβασις περίπολος Τίκις Σεργάζας τοῦ Αιγαίου
τοῖς πάτερος διάβασις περίπολος Νήσου Τίκης Σεργάζας τοῦ Αιγαίου
τοῖς πάτερος διάβασις περίπολος Τίκης Σεργάζας τοῦ Αιγαίου τοῖς πάτερος
τοῖς πάτερος διάβασις περίπολος Ε· Λαγύριαν πάντα πλαφθύνοντα, πάντα προτείνει
τὰ διάτελη χωράφιον τοῦ περιπέτερον, καὶ στόλον διατελεσθεντος περιπέτερον
τοῦ λογοτελεῖαν πάντα πάντα βάλαντα βάλαντα διῆρες πολαί τοῦ χωραφίου πάτερος
τοῦ πάτερος τοῦ πάτερος, Αιγαίου τοῖς πάτερος πάτερος πάτερος τοῖς πάτερος τοῖς πάτερος
τοῖς πάτερος πάτερος τοῖς πάτερος πάτερος τοῖς πάτερος πάτερος πάτερος τοῖς πάτερος
Μηνηγαντίου, καὶ τὰ πρατελίναια λαγύρια πάτερος πάτερος πάτερος
τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον
τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον
τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον
τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον
τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον τοῦ περιπέτερον

Η ίδια η ονομασία της περιοχής –Ερημίτης- έχει τη δική της γοντευτική ιστορία που έχει φτάσει σε μας μέσα από τις προφορικές διηγήσεις των παλαιότερων κατοίκων:

Ζούσε λοιπόν ένας πλούσιος γαιοκτήμονας της περιοχής με τη γυναίκα του και την κόρη τους στο σημερινό λόφο Αρταβάνη.

Μοναχοπαίδι ή κοπέλα και πολύ όμορφη βοηθούσε τους γονείς της στις δουλειές του κτήματος και μια μέρα κατέβηκε στο μέρος που βρίσκονταν πηγάδια, στις σημερινές Τονιές, μαζί με την αγελάδα της για να την ποτίσει. Ήταν πάνω από 150 χρόνια από σήμερα, μια εποχή που οι πειρατές έβγαιναν στις ακτές του νησιού και λεπλατούσαν ό,τι έβρισκαν. Αραξαν λοιπόν στο Κάβο Μπάρμπαρο και συναντώντας την κοπέλα την άρπαξαν μαζί με το ζώο και την πήραν στο πλοίο.

Οι γονείς της, απελπισμένοι από το χαμό του μοναδικού παιδιού τους μαράζωσαν, η μάνα μετά από λίγο πέθανε και ο πατέρας έμεινε «Ερημίτης».

Δεν τελειώνει όμως εδώ η ιστορία...

Όταν οι πειρατές πήραν το κορίτσι στο πλοίο ο καπετάνιος γοντεύθηκε από την ομορφιά του και την πήρε γυναίκα του. Εζησε λοιπόν μαζί του και σε ένα άλλο ταξίδι ξαναγύρισε στον τόπο αυτό, και, σαν γυναίκα του πει-

---

They had moored at Kavo Barbaro and on seeing the girl they kidnapped both her and the cow.

The parents devastated by the loss of their only daughter became reclusive and withdrawn. The mother passed away after a while and the father became a hermit (Erimiti in Greek).

The story does not end here. When the pirates took the girl onto the boat the captain was charmed by the girl's beauty and made her his wife. She lived with him until they returned back on one of their journeys and she found her father and their house. The story as the locals narrate is that the girl, pirate and their children stayed with her father, abandoning their life at sea.

The boundaries and routes have been kept the same as the ones marked out in a manuscript from 1773 by the Venetian brothers Erntzo.

ρατί πιά, βρίκε τον πατέρα της ξανά στο πατρικό της. Η πιο πιθανή συνέχεια που διηγούνταν οι ντόποιοι γέροντες είναι ότι κόρη και πειρατής έμειναν μαζί του παρατώντας τη ζωή της θάλασσας και οι απόγονοί τους έζησαν πια στην περιοσία του ερημίτη πατέρα.

Σε χειρόγραφο του έτους 1773 της τότε βαρωνείας των Ενετών τιτλούχων αδερφών Ερντζό, ανακαλύπτουμε επαλήθευση ορίων τοπολογίου (κτηματολογίου) Ερημίτη - Αρταβάνη περίληψη της οποίας παραθέτουμε. Η γλώσσα και η ορθογραφία διατηρήθηκαν όπως είναι στο πρωτότυπο κείμενο και οι επεξηγήσεις των όρων δίνονται παρακάτω.

«Αρχηνά από την ρήβα(1) της θαλάσσης εις το στραπούντο(2) όθεν άραζαν οι Γαλιάτζαις(3) λεγόμενον μπάτο Λιμνί(4) σημειωμένο εις το δεσέντο(5) με το γράμμα Α. Χωράφι Μποζίκι, Β. Γρέμπανο κοντράκι (6) στον πάτο της ράχης Κάλαντρο C. Άλωνι του Ραϊζ D. Άλωνι Κλήμην και δημοσία στράτα Αγίου Στεφάνου – Κασοπίου, Κλίσμα(7) των ελεών επονομαζόμενο του Αρταβάνη(8), αγγονάρι(9) του οσπιτίου απαλατιού(10) της εμπαρονίας, ράχη Κούραμος, Καστελάκι της Γουάρδιας(11), Αλαφρηγωνιά αντίκρι απ' το νησάκι της Σέρπας E. Γυρίζοντας περ Τραμοντάντα πάντα θάλασσα-θάλασσα ευρίσκονται τα στραπούντα Καμινάκι, Τούρι(12), Κακοκεφάλι, Μοσκοφήλι, Μπεργαντάνι(3), Μπάρμπαρο και γυρίζοντας εις το πόρτο(13) απερνόντας τα στραπούντα Κήποι και Βουβαλομάντρι φθάνοντας στο μπάτο λιμνί όθεν άρχοσε».

(1) Ρήβα = παραλία (2) Στραπούντο = όρμος

(3) Γαλιάτζες, Μπεργαντίνι= τύποι εμπορικών σκαφών της εποχής εκείνης

(4) Λιμνί = βάλτος (5) Δεσέντο= βιβλίο καταχωρήσεων

(6) Γρέμπανο κοντράκι= βράχος

(7) κλίσμα= περιφραγμένος χώρος

(8) Αρταβάνης= Κερκυραϊκή οικογένεια ευγενών. Αναφέρεται κατά τον 14ο αιώνα ως επόπτης του στενού

(9) αγγονάρι = γωνία

(10) απαλάτι = διόροφη οικία

(11) Καστελάκι της Γουάρδιας = Πύργος της φρουράς (castelli – guardia). Είναι το σημερινό κυκλικό κτίσμα του ναυτικού φυλακίου που περιγράφεται στην διαδρομή.

(12) Τούρι= από τη λέξη Tur που σημαίνει πύργος.

Επίσης, σε σχέση με τα προαναφερόμενα, θα πρέπει να τονιστεί ότι στην άμυνα του νησιού και ιδιαίτερα της περιοχής μας, συνέβαλε η παρουσία ενόπλου έφιππου οώματος (stradioti) στους οποίους είχαν παραχωρηθεί κτήματα, π.χ. Μποζίκι, Βότανα και ζούσαν εδώ με τις οικογένειές τους.

(13) Πόρτο = λιμάνι, ο όρμος του Αυλακιού. Ονομαζόταν και Μπολάνα και χρησίμευε ως τόπος αναμονής των πλοίων που κατευθύνονταν προς την πόλη της Κέρκυρας.

Αγαπητοί επισκέπτες,

Ο χρόνος που πέρασε σεβάσπικε τον τόπο αυτό και παρέμεινε μοναδικός, παρθένος και πανέμορφος για εκατοντάδες έτη.

Σήμερα που οι μετακινήσεις και οι επιλογές των ανθρώπων είναι γρήγορες, απρόβλεπτες και σε μεγάλο μέρος “τυχοδιωκτικές”, ζητάμε από όλους να γίνετε βοηθοί στην προσπάθεια σεβασμού και διατήρησης του χαρακτήρα του.

Θέλουμε να μείνει ο τόπος αυτός κληρονομιά για τις επόμενες γενιές, όπως και εμείς τον κληρονομίσαμε από τους προηγούμενους.

Να μην γίνει ένα ακόμα θύμα του κέρδους και της οικοπεδοποίησης.

Dear Visitor,

Even though time has lapsed the area has remained unique, unspoilt and beautiful for hundreds of years.

Today we live in a quick paced life and our decisions are spontaneous and rushed, we ask that all of us become volunteers and help in our attempts to respect and preserve the area and its character.

We want this particular land to be our future generation's heritage, just like we inherited it from our forefathers. We don't want this area to fall victim to profit and development.

Ευχαριστούμε την κα Ελένη Πετροπούλου για την ευγενή παραχώρησή της προκειμένου να γίνει η διαπλάτυνση του μονοπατιού.

We would like to thank Mrs Eleni Petropoulou for allowing us to widen the paths.

σχεδιαστικέ & επιμεληθηκέ
στο τυπογραφείο

νΙΚΟΣ ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΑΣ

αδ. παναγουάδη 24 - κερκύρα
τηλ: 2661028032

